

«Медична газета «Здоров'я України XXI сторіччя»©

Редакційна колегія

- К.М. Амосова**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України
- О.Я. Бабак**, д.м.н., професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 1 Харківського національного медичного університету
- Г.М. Бутенко**, д.м.н., професор, академік НАМН України, член-кореспондент НАН України і РАМН, директор ДУ «Інститут генетичної та регенеративної медицини НАМН України»
- Б.М. Венцківський**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри акушерства і гінекології № 1 НМУ ім. О.О. Богомольця
- Ю.В. Вороненко**, д.м.н., професор, академік НАМН України, ректор НМАПО ім. П.Л. Шупика
- І.І. Горпинченко**, д.м.н., професор, директор Українського інституту сексології та андрології
- Ю.І. Губський**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри паліативної та хоспісної медицини НМАПО ім. П.Л. Шупика
- Д.І. Заболотний**, д.м.н., професор, академік НАМН України, віце-президент НАМН України, директор ДУ «Інститут отоларингології ім. О.С. Коломійченка НАМН України»
- Д.Д. Іванов**, д.м.н., професор, завідувач кафедри нефрології та нирковозамісної терапії НМАПО ім. П.Л. Шупика
- В.М. Коваленко**, д.м.н., професор, академік НАМН України, віце-президент НАМН України, директор ДУ «ННЦ «Інститут кардіології ім. М.Д. Стражеска» НАМН України»
- В.В. Корпачев**, д.м.н., професор, завідувач відділу клінічної фармакології та фармакотерапії ендокринних захворювань ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України»
- В.Г. Майданник**, д.м.н., професор, академік НАМН України, завідувач кафедри педіатрії № 4 НМУ ім. О.О. Богомольця
- Б.М. Маньковський**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри діабетології НМАПО ім. П.Л. Шупика
- Ю.М. Мостовой**, д.м.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова
- В.І. Паньків**, д.м.н., професор, завідувач відділу профілактики ендокринних захворювань Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України
- О.М. Пархоменко**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, науковий керівник відділу реанімації та інтенсивної терапії ДУ «ННЦ «Інститут кардіології ім. М.Д. Стражеска» НАМН України»
- Н.В. Пасечнікова**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, директор ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»
- В.В. Поворознюк**, д.м.н., професор, керівник відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату ДУ «Інститут геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова НАМН України», директор Українського науково-медичного центру проблем остеопорозу
- І.М. Трахтенберг**, д.м.н., професор, академік НАМН України, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу токсикології ДУ «Інститут медицини праці НАМН України»
- М.Д. Тронько**, д.м.н., професор, академік НАМН України, член-кореспондент НАН України, віце-президент НАМН України, директор ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України»
- Ю.І. Фещенко**, д.м.н., професор, академік НАМН України, директор ДУ «Національний інститут фізіотерапії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України»
- Н.В. Харченко**, д.м.н., професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО ім. П.Л. Шупика
- В.І. Цимбалюк**, д.м.н., професор, академік НАМН України, президент НАМН України, заступник директора ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України»
- В.П. Черних**, д.ф.н., д.х.н., професор, член-кореспондент НАН України, ректор Національного фармацевтичного університету

Засновник – Ігор Іванченко

ВИДАВЕЦЬ – ТОВ «МЕДИЧНА ГАЗЕТА «ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ 21 СТОРІЧЧЯ»

«Медична газета «Здоров'я України XXI сторіччя»©

Свідоцтво КВ № 15650-4122ПР від 03.09.2009.

Передплатний індекс: 35272

Представлена в базі даних «Наукова періодика України» та індексується Google Scholar

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР **Тетяна Черкасова**
ДИРЕКТОР З РОЗВИТКУ **Людмила Жданова**
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР **Ельвіра Сабадаш**

Контактні телефони

Редакція ..... +380 (44) 521-86-86
Відділ маркетингу ..... +380 (44) 521-86-91
..... +380 (44) 521-86-92
..... +380 (44) 521-86-93
Відділ передплати..... +380 (44) 364-40-28

Адреса для листів

03035, м. Київ, вул. Механізаторів, 2.
E-mail: zu@health-ua.com; www.health-ua.com
Тираж надруковано в ТОВ «Юнівест-Принт»,
м. Київ-54, вул. Дмитрівська, 44-б.
Підписано до друку 23.11.2018.
Замовлення 23112018. Тираж 33 000 прим.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи думку автора.

За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших відомостей відповідають автори.

Передрук матеріалів можливий лише з дозволу редакції.

Рукописи не повертаються і не рецензуються.

Тираж з 15.08.2014 р. та 8700 електронних адрес (дата держреєстрації з 02.01.2012).

ПОСТРЕЛІЗ

2-й Форум здоров'я

ЗАПОБІГАННЯ І МІНІМІЗАЦІЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ
ЯК УНІВЕРСАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я2 Листопада 2018
УКРАЇНА
КИЇВ

У Києві відбувся 2-й Форум здоров'я

Другого листопада Київ приймав учасників щорічного Форуму здоров'я. Захід проходив за підтримки Асоціації кардіологів України, ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології ім. М.Д. Стражеска» НАМН України», ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», ДУ «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки ім. Л.І. Медведя», ГО «Всеукраїнська асоціація громадського здоров'я», ГО «Всеукраїнський респіраторний клуб», ГО «Всеукраїнська асоціація превентивної кардіології та реабілітації», Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. Одним з медіапартнерів конференції був видавничий дім «Здоров'я України».

Головною темою форуму стало обговорення питань попередження та мінімізації факторів ризику як універсальної стратегії покращення громадського здоров'я. Провідні світові й українські фахівці у сфері громадського здоров'я презентували останні дослідження з оцінки факторів ризику хронічних неінфекційних захворювань (НІЗ), тенденцій та актуальних викликів в епідеміології НІЗ. Окремий блок було присвячено політиці зменшення шкоди та міжнародній практиці її впровадження як win-win стратегії громадського здоров'я. У процесі обговорення були визначені основні складові цієї політики та фактори, які впливають на її реалізацію в Україні.

«В Україні занадто висока смертність від НІЗ – лише у 2017 р. зареєстровано 574 тис. летальних випадків. Більшість експертів оцінює скорочення смертності в розвинутих країнах (до 50–65%) як результат зниження ризиків у рамках політики зменшення шкоди», – прокоментувала керівник лабораторії популяційних досліджень ДУ ННЦ «Інститут кардіології ім. М.Д. Стражеска» НАМН України, доктор медичних наук Олена Олександрівна Кваша.

Основні напрями політики зменшення шкоди включають превентивні заходи у різних сферах життя – від харчування до звичок. Президент Асоціації превентивної кардіології України, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор Володимир Миколайович Коваленко представив концепцію персональної медицини з використанням Big Data, за допомогою якої можна прогнозувати фактори ризику до появи критичного стану.

Особливу увагу було приділено курінню – одній з найсерйозніших проблем громадського здоров'я. Голова Всеукраїнського респіраторного клубу Євген Миколайович Симоненко впевнений, що саме куріння – основний фактор ризику НІЗ, причому не тільки для курців, а й для їхнього оточення. Міжнародний досвід боротьби з НІЗ, зокрема можливість реалізації політики зменшення шкоди в контексті зниження асоційованих зі вживанням тютюну ризиків, представили спеціалісти з низки європейських країн. Так, Карл Снабйорсон, провідний експерт з боротьби з курінням в Ісландії, поділився результатами впровадження альтернативних продуктів як способу відмови від цієї шкідливої звички: «Завдяки альтернативним продуктам і замісній терапії Ісландія має найнижчу смертність від куріння у Європі – лише 60 випадків на рік. Для порівняння: середній рівень летальності у ЄС сягає 350 тис. випадків щороку».

Жак Ле Уезак (Франція) підкреслив значення альтернативних джерел нікотину при відмові від сигарет: «Багато людей намагаються самостійно відмовитися від куріння, але це дуже складно. Боротьба з курінням має бути комфортною. Альтернативні системи доставки нікотину підтримують психологічне та фізичне здоров'я протягом часу, необхідного для повноцінної відмови. Як експерт можу сказати, що цей процес триває не менше року».

Учасники форуму дійшли згоди, що для успішної реалізації політики зменшення шкоди в Україні потрібно переглянути державне регулювання продуктів зниженого ризику та їх використання як засобу відмови від куріння разом із медикаментозною терапією.

«У Великій Британії, США, Канаді альтернативні продукти доставки нікотину вже давно вивчені та доступні. Важливо зрозуміти, що політика зменшення шкоди – це інструмент, який доповнює основні заходи в боротьбі з тютюном. Альтернативні системи доставки нікотину дієві, коли медикаментозна терапія не приносить бажаних результатів. Завдяки таким продуктам у 2014 р. у ЄС понад 6 млн осіб відмовилися від сигарет, багатьом вдалося значно скоротити інтенсивність куріння. Останні дослідження в США підтвердили, що при щоденному використанні електронних систем ефективність відмови збільшується в 6 разів», – підкреслив Константинос Форсалінос (Центр кардіохірургії Онассіса, Греція).

На основі оцінки міжнародного досвіду та досліджень українських учених були визначені стратегічні кроки з трансформації системи превентивної медицини та впровадження політики зменшення шкоди. Їх реалізація допоможе значно скоротити ризики розвитку НІЗ, знизити рівень смертності та покращити громадське здоров'я. Своєю чергою, це дозволить уникнути додаткових витрат на медицину та втрат від зниження продуктивності праці.

За результатами роботи Форуму здоров'я ухвалено резолюцію, в якій:

- встановлено основні напрями профілактики НІЗ і шляхи доповнення національної стратегії здоров'я населення за рахунок профілактичних заходів, а також необхідність впровадження цифрової системи охорони здоров'я;
- визначено основні підходи в плануванні заходів масової профілактики;
- обґрунтовано необхідність впровадження стратегії для посилення заходів санітарно-просвітницької роботи в початкових та середніх навчальних закладах;
- оновлено рекомендації з приводу консультування пацієнтів з тютюновою залежністю;
- розроблено профілактичні заходи щодо НІЗ серед школярів шляхом підвищення рухової активності;
- окреслено основні поведінкові мотиви осіб, які мають шкідливі звички та хронічні НІЗ;
- представлено основні фактори ризику при хронічних респіраторних захворюваннях, а також шляхи їх мінімізації;
- викладено основні принципи зменшення шкоди від куріння та суперечливі питання щодо електронних сигарет.
- зазначено нагальну потребу в організації контролю якості нових нікотинних продуктів, забезпечення їх доступності для курців (зокрема, цінова перевага над звичайними сигаретами) та недоступності для неповнолітніх.

Більш детально про форум читайте в найближчих випусках нашого видання.